

СИСТЕМА ІНДИВІДУАЛІЗОВАНИХ ВПРАВ І ЗАВДАНЬ ДЛЯ ТИПОЛОГІЧНИХ ГРУП МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З РІЗНИМ РІВНЕМ РОЗВИТКУ НАВИЧКИ ЧИТАННЯ

В. О. Мартиненко, канд. пед. наук

Найістотніші наукові результати, досягнуті в ході проведення дослідження:

Вперше обгрунтовано доцільність і можливість цілеспрямованого формування у початкових класах переглядового виду читання, у зв'язку із збільшенням масивів інформації, активної взаємодії учнів з різними інформаційними ресурсами, необхідністю оперативного пошуку потрібної інформації, розвитку умінь учнів критично її осмислювати і т. ін.;

розроблено й експериментально перевірено систему підготовчих вправ і завдань (2 клас) та завдань для формування умінь швидко здійснювати пошук заданої інформації в текстах різних видів (3-4 класи);

виокремлено та схарактеризовано типологічні групи молодших школярів з труднощами навчання читання та високим і достатнім рівнем розвитку навички читання;

удосконалено систему індивідуалізованих вправ і завдань для подолання в учнів труднощів навчання читання: а) для типологічної групи учнів з труднощами читання *вербального характеру*, пов'язаних з недорозвиненням у дітей усного мовлення, застосовано систему вправ і завдань з фонетико-фонематичного, лексико-граматичного розвитку мовлення; усунення дикційних недоліків; труднощів орфоепічного характеру; різних аспектів виразного читання; розвитку зв'язного мовлення); б) для типологічної групи учнів з провідним компонентом труднощів *невербального характеру* застосовано систему вправ і завдань, спрямованих на удосконалення й розвиток *механізмів зорового сприймання*: розвиток гностичних зорових функцій (довільної зорової уваги; навичок зорового аналізу і синтезу; зорової пам'яті); розвиток моторних функцій зору (точних відстежувальних рухів очей; формування стратегій сканування перцептивного поля; формування просторово-зорових уявлень; вироблення моторно-зорових координацій); розвиток різних властивостей уваги (вибірковість, концентрація, стійкість, розподіл, перерозподіл), саморегуляції під час читацької діяльності) та ін.;

серед іншого *з'ясовано*, що вербальні труднощі у багатьох випадках – це наслідок недостатньої сформованості у школярів когнітивних функцій невербального характеру.

Для типологічної групи учнів з високим та достатнім рівнем розвитку навички читання *набули подальшого розвитку* питання застосування продуктивних читацьких технологій: поетапного опрацювання змісту текстів різних видів; діалогової взаємодії учнів з текстом, автором твору; розвиток елементів критичного мислення; смислового прогнозування та ін..